

Strateška pitanja vezana za upravljanje javnom upravom

Ivailo Izvorski

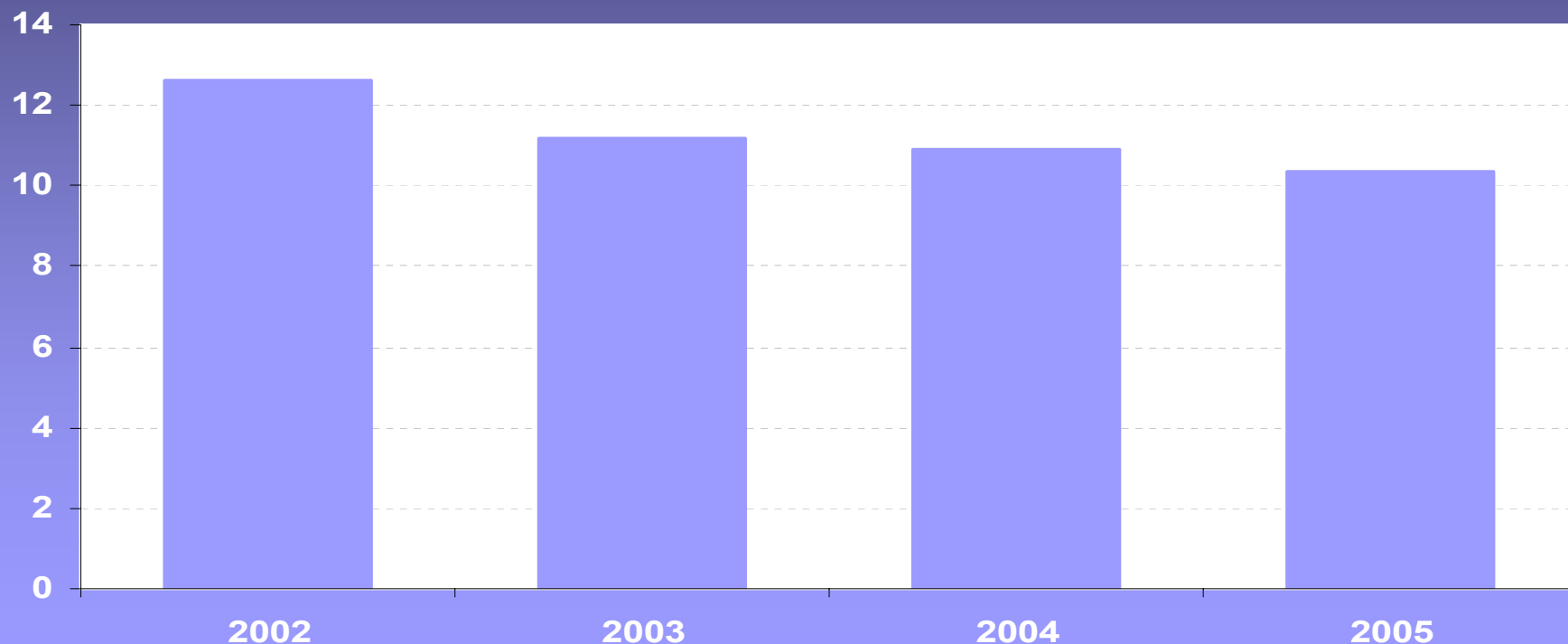
Svjetska banka, 19. oktobra 2006. godine

Pregled

- Broj zaposlenih u javnom sektoru i cijena
- Uticaj postojećih praksi vezanih za plaćanje
- Upravljanje cijenom javne uprave
- Preporuke

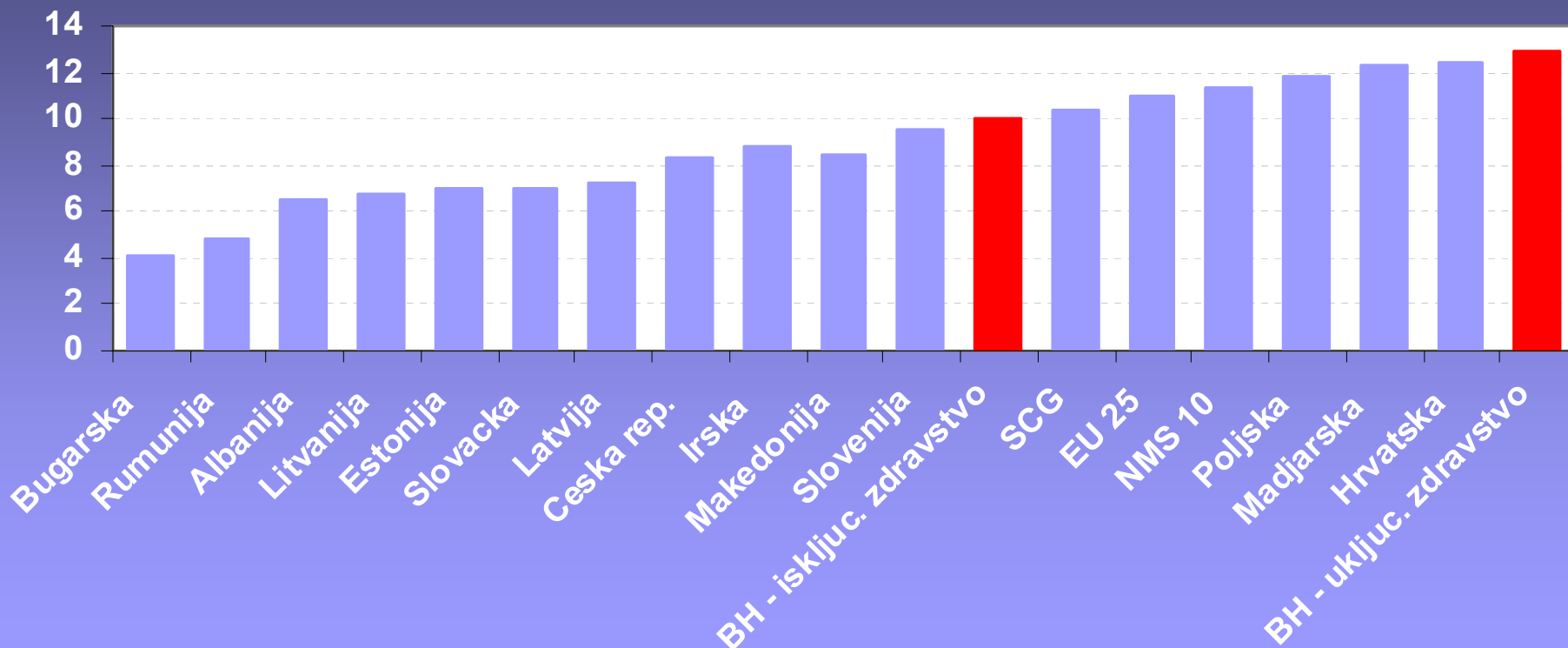
A. Platni fond u javnom sektoru je smanjen ...

Platni fond konsolidovane vlade
(kao procenat prilagodjenog BDP-a)



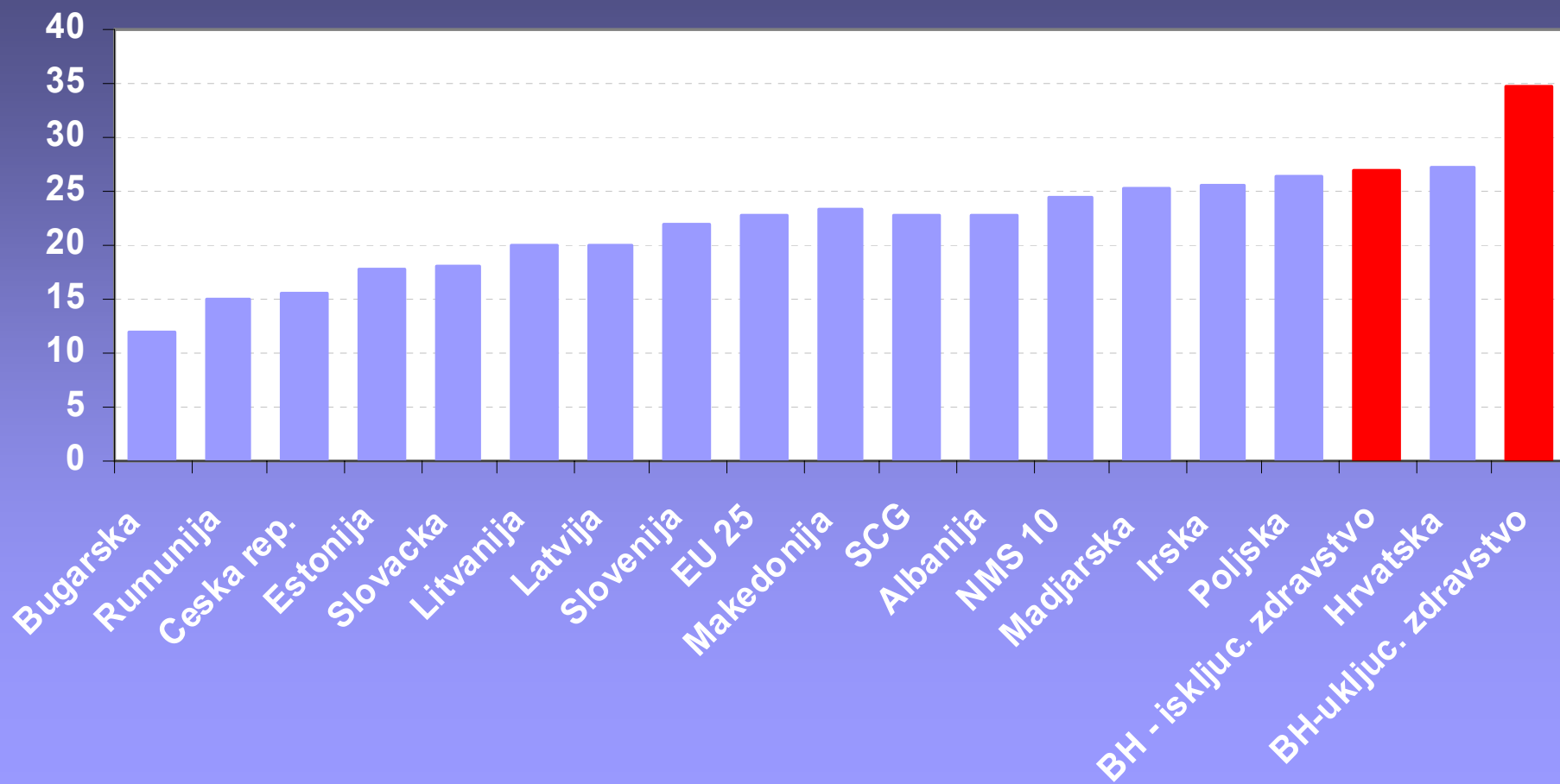
... ali je još uvijek daleko veći nego u drugim zemljama regiona, kada se uporedi sa BDP...

**Platni fond konsolidovane vlade
(u procentu BDP-a)**

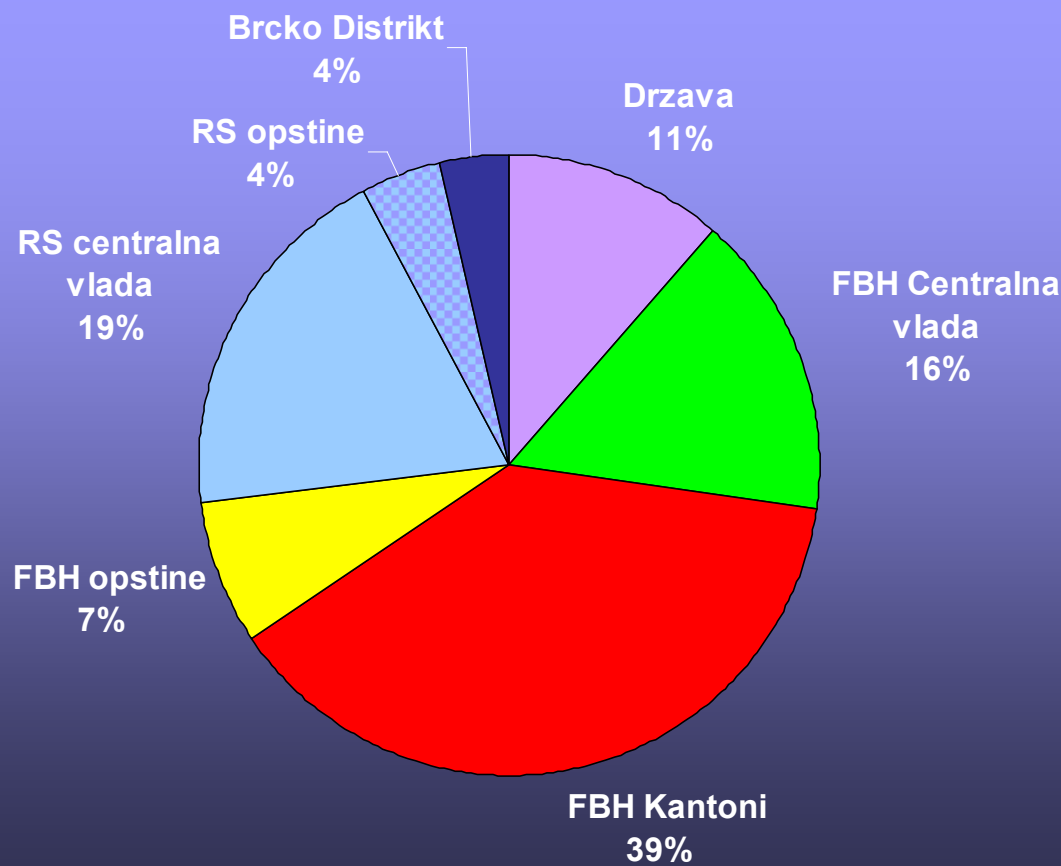


... i u odnosu na ukupnu potrošnju konsolidovane vlade.

Platni fond konsolidovane vlade, 2004.
(kao procenat ukupne potrošnje konsolidovane vlade)



FBH zauzima preveliki udio ukupne potrošnje na platni fond – dvije trećine.



Državni službenici predstavljaju samo mali dio ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru

	Ukupni broj zaposlenih u javnom sektoru	od toga, državni službenici	Ukupni platni fond (U milionima KM)
Državni nivo*	10.033	823	280
FBH**	61.141	n/d	1150
RS***	34.363	4.006	440
Svi	105.537	...	1.870

Izvori: Ministarstva finansija; Agencije za državnu upravu; Pregled sistema EU; MMF; i procjene osoblja Svjetske banke.

* Ukupni iznosi za državni nivo uključuju i Distrikt Brčko

** Ukupni broj zaposlenih u Federaciji bez opština, ukupni platni fond uključuje opštine

*** Ukupni platni fond za RS uključuje opštine; broj zaposlenih je samo za centralnu vladu RS.

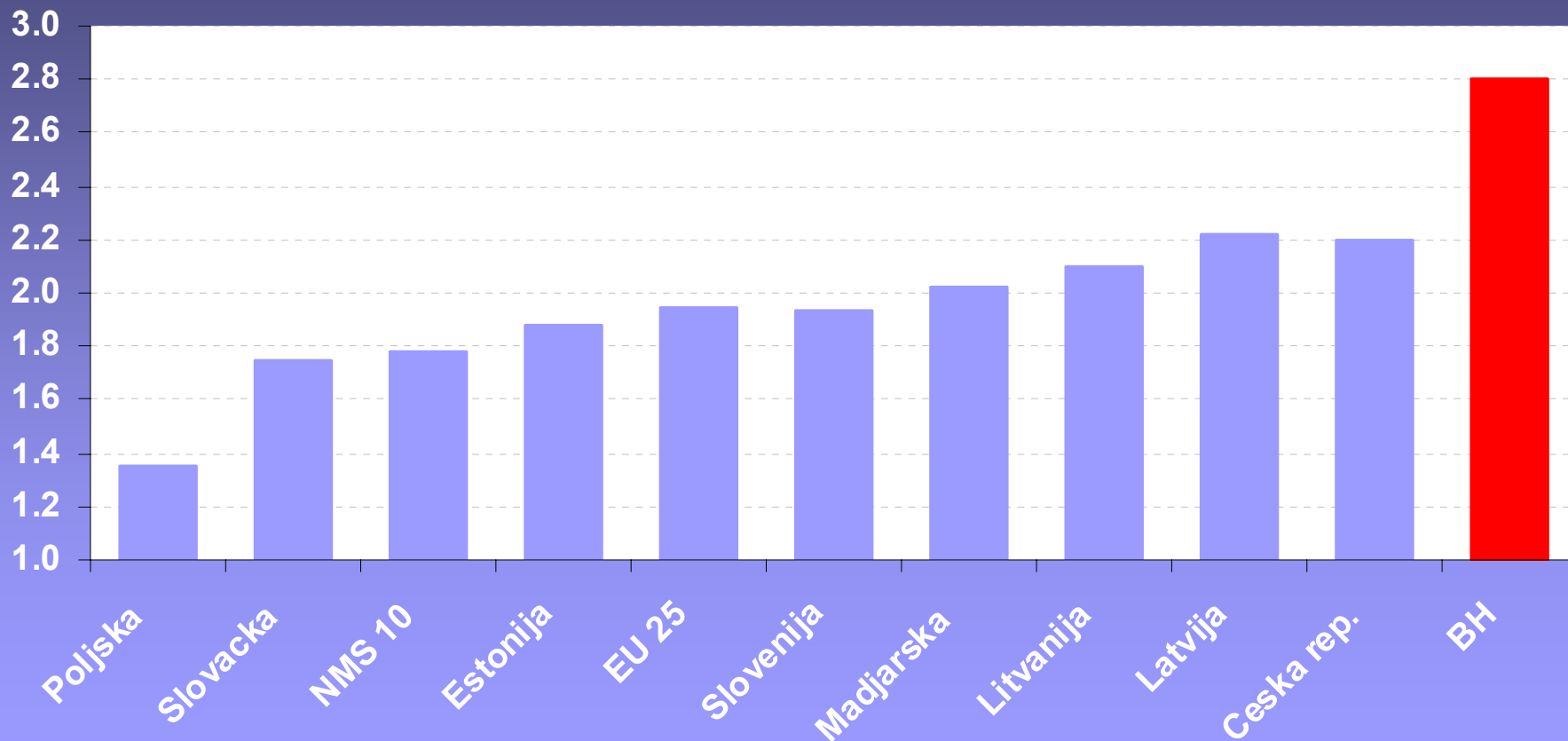
Najveći dio platnog fonda odnosi se na odbranu, javni red i obrazovanje

Funkcionalna raspodjela platnog fonda za 2005. godinu

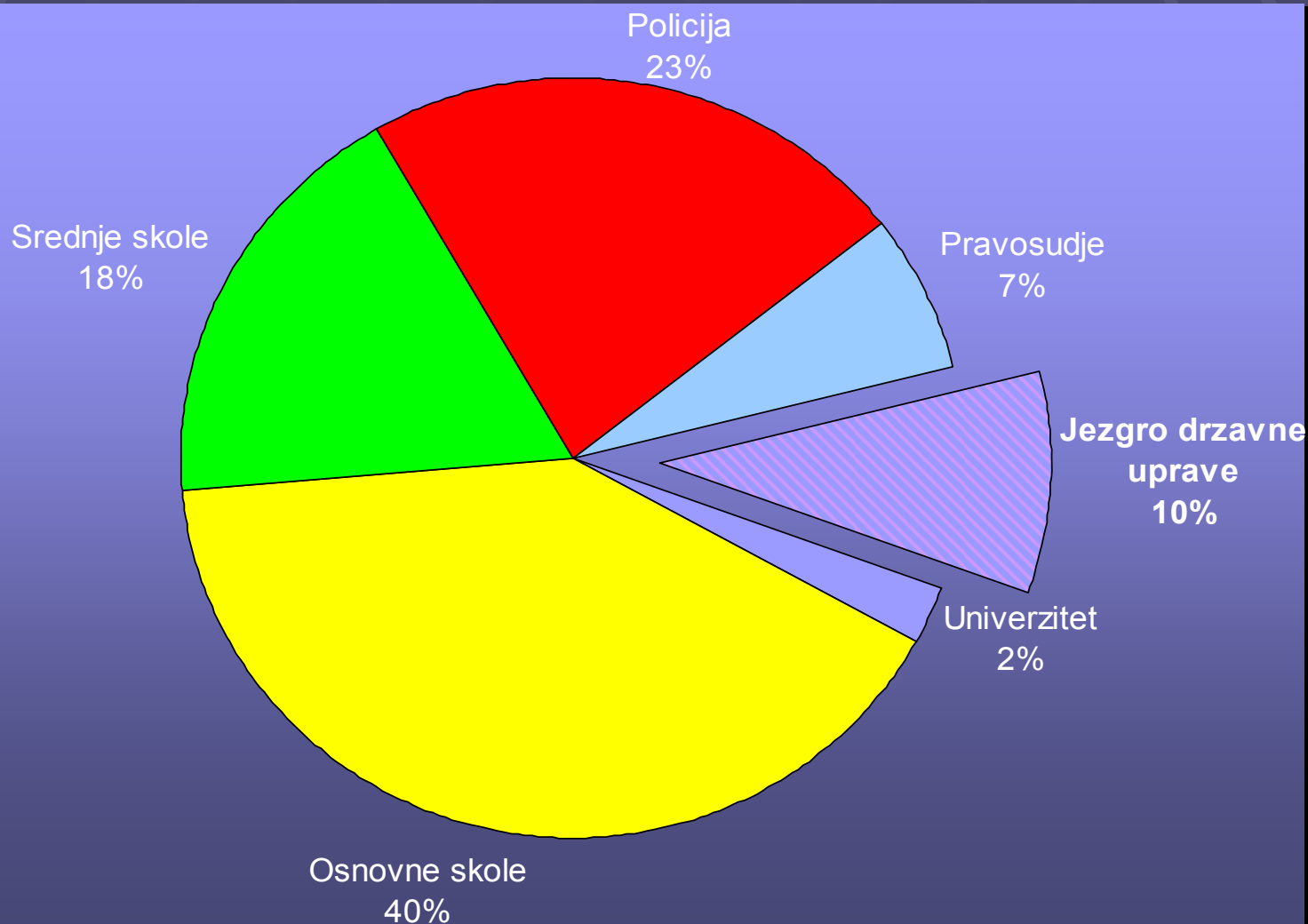
	Kao % platnog fonda	Kao % BDP
Odbrana	11	1.4
Policija / bezbjednost	16	2.1
Sudstvo	6	0.8
Obrazovanje	34	4.4
Druga državna administracija	33	4.3
Ukupno	100	13.0

Na primjer, potrošnja na odbranu je prilično visoka ...

Potrošnja na plate za odbranu i javni red, 2004. god.
(u procentu BDP-a)



... ali je jezgro javne administracije malo (primjer - kantoni)



B. Platne prakse

- Skupe, slaba veza između visine plate i odgovornosti
- Potrebne su reforme – teški izbori i unapređenje koordinacije na državnom nivou
- Visoka stopa varijacija čak i na istom nivou vlade
- Plate i rezultati rada – veza koja nedostaje
 - Kompresija, naknade i razredi

Koliko su konkurentne plate u javnom sektoru (1)

Naziv radnog mjesta	Srednja vrijednost za privatni sektor	Državni nivo	FBH
Šef odjela / srednji nivo uprave	2.050	1.402	997
Viši stručni saradnik	1.621	1.162	955
Iskusan stručni saradnik	1.166	1.090	945
Stručni saradnik na osnovnom nivou	950	1,018	924
Administrativni službenik	791	874	664
Fizički radnik	685	730	664

Koliko su konkurentne plate u javnom sektoru (2)

	Državni nivo	FBH	Hrvatska	SCG
	U američkim dolarima PPP			
Generalni sekretar	3.588	2.227	2.963	2.192
Pomoćnik ministra	2.977	2.117	2.963	2.192
Viši savjetnik	2.467	2.027	1.376	663
Viši saradnik	2.314	2.006	1.176	473
Saradnik	2.161	1.962	1.083	461
Službenik	1.856	1.410	851	411

Stepen kompresije kod plata u javnom sektoru je visok (plate zaposlenih na nižem nivou su visoke)

	Radno mjesto	Platni koeficijent	Platni odnos
Državni nivo	Pomoćnik ministra, savjetnik	4.8	1.50
	Šef odjela	4.2	1.31
	Stručni savjetnik	3.8	1.19
	Viši stručni saradnik	3.5	1.09
	Stručni saradnik	3.2	1.00
FBH	Generalni sekretar	7.2	1.20
	Pomoćnik ministra	6.7	1.12
	Šef odjela	6.4	1.07
	Stručni saradnik	6.0	1.00

C. Upravljanje troškovima javne uprave (1)

- Smanjiti vladinu potrošnju. Ublažiti povećanja na državnom nivou i smanjiti troškove na pod-državnom nivou.
- U slučaju prenosa određenih funkcija sa entitetskog na državni nivo, održati neutralan uticaj na troškove.
- U slučaju porasta troškova u toku procesa, naći nadoknađujuće uštede na drugim mjestima.

C. Upravljanje troškovima javne uprave (2)

- Opcija 1: Smanjivanje troškova kroz sužavanje
 - Potpuno zamrzavanje
 - Parcijalno zamrzavanje
- Opcija 2: Usmjerenno smanjenje funkcija i aktivnosti
- Opcija 3: Zadržavanje rasta plata
- Opcija 4: Smanjivanje nominalnih stopa plata

Preporuke: Ciljevi

- Transparentnost i preuzimanje odgovornosti
- Zapošljavanje i zadržavanje sposobnih pojedinaca
- Fiskalna održivost

Preporuke: Politika plata i platni sistemi

- Izvršiti dekompresiju strukture plata. Zamrznuti/smanjiti plate za niže nivoe državnih službenika i radna mjesta koja ne nose status državnog službenika.
- Eliminirati i/ili konsolidovati sve naknade u osnovnu platu.
- Revidirati zakone o platama sa ciljem stvaranja platnih intervala za svaki nivo platnih razreda i dozvoliti inkrementalna povećanja za dužinu staža samo unutar intervala plate.
- Izvršiti sinhronizaciju zakona o platama za sve nivoe vlasti.

Preporuke: Upravljanje i planiranje u državnoj upravi

- Osigurati viši stepen konzistentnosti u definiciji državnih službenika na različitim nivoima vlasti (uska definicija).
- Razviti konsolidovane baze podataka o osoblju.
- Povećati stepen nadzora nad napredovanjem u karijeri i pomaknućima – transparentnost i zaslužnost.
- Rafinirati kriterijume za ulazak u državnu službu (posebno u odnosu na iskustvo i obrazovanje nakon fakulteta).

Preporuke: Racionalizacija veličine i obima javne uprave

- Uspostaviti realne ciljne iznose za smanjivanje ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru na svim nivoima vlasti.
- Implementirati parcijalno zamrzavanje procesa zapošljavanja u javnoj upravi, pri čemu bi se pri zapošljavanju prednost davala prioritetnim radnim mjestima u državnoj upravi.
- Nastaviti sa implementacijom značajnih reformi u oblastima odbrane, sudstva i bezbjednosti.